

Savvy konferencia-Anglia, 2005 október 1-2.

Természetes alapok a teljesítményhez

Amikor az angol Parelli hírújság egyik oldalán megláttam a konferencia hirdetését, egy hatalmas „mindenképp ott kell lenni” érzésem lett. Aztán ugyanezt érezték diákjaim is. Ennek az érzésnek több oka is volt. Azok, akik ismerik Linda és Pat Parelli munkásságát, személyiségüket, a lovak szeretetét és hihetetlenül érthető, egyértelmű, humoros, ugyanakkor szakmailag nagyon komolyan alátámasztott előadásmódjukat, azok számára elég csak meghallani vagy olvasni a Parelli nevet és már is látni, hallani vagy olvasni akarják őket. Olyan kisugárzással rendelkeznek, amely miatt egyszerűen inspiráló és erőt adó csak már körülöttük lenni. Ez vonatkozik mindnyájunkra, akik vagy magukkal és/vagy pedig a jelenleg általánosan elfogadott képzési módszerekkel nem voltunk megelégedve, mert hittünk a régi mesterek és könyvek által elmondott leírt, partnerségre alapozott kapcsolatban, amely könnyedséget eredményezett. Ez, pedig elengedhetetlen a magas teljesítményhez és a biztonságos lovagláshoz. Ennek, a lovak „mosolyával” alátámasztott régen elfelejtett, valóban klasszikus módszernek a lovas világot gondolkodásra készítető apostolai, pedig ők: Linda és Pat a lovakat igazából központban tartó oktatható módszerükkel, úgy a ló, mint lovasa számára. És ezt önmaguk és több tízezer diákjuk bizonyította, bizonyítja a felénk intezett számtalan lovas szervezet, olimpiai válogatottak meghívásával alátámasztva. Igen, küldetésük egyik része teljesülni látszódik, amely szerint át kell adni ezt a tudást az embereknek annak érdekében, hogy a föld egy jobb hely legyen a lovak számára. És igen, azok mellett és közelében már csak lenni is jó szótlannul, akikhez lovaik odafutnak, akiket lovaik minden kényszerítő eszköz nélkül követnek és akik, ha még valakinek bizonyítékként szükséges – bár akkor az a személy a lovak és emberek közötti kapcsolat alapjainak megértésének még az csak elején tart- felülve lovaikra, a ló és ember közötti lehetséges kapcsolat abszolút bemutatásaként minden felszerelés nélkül képesek ugratni vagy piffe-ot, passage-t lovagolni!

További okként nyilván az is szerepelt, hogy a hirdetésen az állt, hogy előreláthatóan néhány évig a mostani lesz Linda és Pat utolsó látogatása Európába. Ennek oka valószínűleg az lehet, hogy saját, akkreditált lovas egyetemükkel kapcsolatos elfoglaltságuk egyre több. Az „ott kell lenni” harmadik oka, pedig az esemény címe volt, „Természetes alapok a teljesítményhez”. Ugyan a lovak ez irányú alapozásának a teljesítménysportban betöltött szerepével, annak hasznosságával illetve kapcsolatával kapcsolatban semmi kérdés nem merül fel bennem, mint ideális, mindenre választ adó hozzáállás. Viszont, mint minden folyamatosan tanulni vágyó ember én is kíváncsi voltam arra, hogy van-e esetleg valami, amit még nem hallottam tőlük.

Az angliai szervezet tagjaként, pedig szinte egyértelmű volt, hogy az „általunk” szervezett kivételes eseményen ott kell lenni. Így aztán diákjaim közül harmadmagammal ültünk fel a Birminghambe tartó repülőre.

Szombat reggel, nyilván nagy izgalommal indultunk a helyszínre. Ahogyan közeledtünk a lovas központhoz egyre hosszabb sorban kígyóztak a kocsik. Ahogyan Pat és Linda körül is megváltozik minden, úgy a megegyező elvet vallók táborában is ugyanezt az érzést éli át az ember. Amikor beléptünk csupa mosolygós emberrel találkoztunk, akikről leolvasható volt, hogy azért vannak itt, hogy még jobbak lehessenek lovaikhoz, még többet tanuljanak meg róluk, hogy lovaik a legnagyobb kedvvel és élvezettel csináljanak velük mindent, bármiről is legyen szó. Díjugratás, hobbi, díjlovaglás, lovastusa, bármi, amihez két teljesen eltérő lény kommunikációjára, egymás megértésére, harmonizációra van szükség a legkisebb vagy legnagyobb célok elérése érdekében.

Miután, akik elég korán érkeztek, jól „kivásárolták” magukat és – mint teázó nép – megitták reggeli teájukat mindenki elfoglalta helyét a fedeles lovardában. Ezen a helyszínen már a negyedik évben rendezik ezt a konferenciát. A nézőket az un. savvy team melegítette be, amely különböző szintű képzőkből állt. Ennek megfelelően, eltérő típusú és eltérő szintű munkákat mutattak be lovaikkal zenére. Ugyanolyan eltérő szintűt, mint ahogyan van, aki lovával még csak az egyszerűbb átmeneteknél tart, van aki pedig már komolyabb manőverekre képes, mint például piaffe és passage. És így is történt. A csapat többsége alap gyakorlatokat mutatott be úgy földről – vezető száron vagy szabadon –, mint felülve – nyeregből vagy szőrén – egyaránt. A feladatokat bemutató személyek közül egy valaki erőteljesen kitűnt. Kitűnt mind azzal, amire ez a módszer kifejezetten nevel a lovakhoz való hozzáállásban. Viselkedésében hihetetlen nyugalmat, kiegyensúlyozottságot, kimértiséget és szeretetet sugárzott ez a hölgy, akit Ingela Sainsburynek hívnak. Már földi munkája során is szinte csak őt követte szemünk. Kisebb előkészítő feladatokat követve – a feladataikat végző másik nyolc ló kavalkádjában – egyszer csak középen keresztbe fordul lovával a földön és megálltak szembe egymással. A ló fején egy vékony kötőfék, Ingela kezében egy vezetőszar és egy répapálca. Kis idő múltán azt vesszük észre, hogy a lehető legkisebb testjeleket követően 3 nyugodt(!) lépéssel lova a súlypontja felé lép, majd komoly ültetettséggel és könnyedséggel el kezd piaffozni. Még el sem kezdődött a konferencia és máris kirázott a hideg minket. Ráadásul olyan kedvvel csinálta ezt Ingela lova, hogy szinte mosolygott. Jó lenne ezt szélesebb körben

viszont látni a lovassportok területén is. Földi munkáját teljes odafigyelés és elengedettség mellett még egy cca. 5 méteres körön végrehajtott passage és rövid vágta is tarkította. Vezető szár és kötőfék nélkül egymás mellett (Ő és lova) ügetésből passaget és piaffot is előadtak. Ahogyan Ingela ügetett, úgy ügetett lova is. Amikor pedig piaffot vagy passage-t imitált akkor ő abban is követte. Azt már talán nem is kell említeni, hogy nyeregből, kötőfékkel és mindig lógó vezetőszárral ugyanígy végig lovagolta az előbb említett feladatokat, amelyeket had nevezek inkább játékoknak. Ugyanis előadásmódjukban abszolút nem tűntek feladatnak. És pont ez az egyik oka annak, hogy napról-napra egyre több alkalmazója és követője van a lóbbközponttú lóhoz való hozzáállásnak. Mert tényleg lehet, úgy, másképp, hogy azt lovunk is szeresse! Előre ugorva a vasárnap reggeli újbóli közönség bemelegítéshez, ismét valami extra „szemtelenséggel” kápráztatott el minket Ingela. Miután az előző napi játékokat végig vette, mindent levett lováról és elkezdett lovagolni, amelyet elkezdtek tarkítani piaffok. Majd befejezésként, pont amikor James Brown Livin’ in Amerika című ütemes száma ment, mosolyogva, testével könnyed harmóniát közvetítve – ahogy említettem, minden felszerelés nélkül – passageban átlovagolt az átlón. Eközben a csapat többi tagja természetesen saját játékaikban elmélyülve körülötte, lépett, ügetett és vágtazott. Ezt követően, pedig hatalmas szünni nem akaró tapsvihar közepette érkezett meg a lovas pályára Pat Parelli. Diákjait követően neki már nem volt szüksége lóháton bejönni. Azt ugyanis, hogy ő mit tud a lovakkal elérni a földről vagy a hátukon ülve már több ezerszer bebizonyította. Amire viszont hatalmas szükség van és amit nem lehet elégszer ismételni, az örökérvényű alapelvek újbóli fülberágása. Több ezredik alkalommal most is többnyire ezt tette. Előadását a szokásos módon kezdte: „Tartsa fel a kezét, aki szereti a lovakat!”, majd folytatta: „Hát ezért vagyok én itt. Mert szeretem a lovakat! Mert tudom, hogy ti is szeretitek a lovakat! És mert tudom, hogy a lovak szeretik egymást és, mert a lovak szeretnek lovak lenni és azok is szeretnének maradni!” Ezt követően kifejtette, hogy miért nevezik programját Natural Horse Man Ship-nek. Korábban egyszerűen Pat Parelli Horsemanship néven tartotta kurzusait. Aztán amikor később több olyan mesterével dolgozott, akik a lovak hosszú éveken át történő megfigyelésére alapozták módszereiket, átnevezte kurzusait Natural (természetes) Horse-Man-Ship – re. Természetes, mert a lovak egymás közötti viselkedését használja a velük való kommunikációra és az a lovak számára természetes. Ha meg a lovaknak megfelel egymás megértéséhez, akkor annál jobb talán nekünk sem kell!:) A Horsemanship szót, pedig azért szedte három részre, mert a szó így még egy fontos üzenetet közvetít, amely tökéletesen rámutat a lovak és az emberek ideális viszonyára. Eszerint a szó a ló (horse) és az ember (man) közös utazását (ship) jelenti, hiszen ez valóban egy utazás a kitűzött cél eléréséig, amely ráadásul természetes.

Előadása során kihangsúlyozva beszélt a ló és ember közötti párkapcsolat kialakításához és tökéletesítéséhez nélkülözhetetlen, a lovak egymás közötti viselkedési sémáiról és azok megismerésének fontosságáról. Napirendre és elemzésre került a lovak motiválhatóságának és ösztönzésének természetben megtalálható alapjai. Annak megértésének és elsajátításának fontossága. Bevezetőjét követően Pat egy új-zélandi telivérrel kezdett el játszani egy hosszú teleszkópos bot segítségével. A hosszú bot megfelelő jelzéseivel sikerült a számára ismeretlen lovat bal, azaz gondolkodó, feladatmegoldó és partnerségért felelős agyféltekéjének használatára rábírni, majd ezen keresztül bebizonyítani a lónak, hogy Pat biztosítja számára a lovak motiválhatóságának legfontosabb alapjait: a Biztonságot és Kényelmet! A ló az előadás végére teljes nyugalommal és bizalommal követte Pat javaslatait, kéréseit. Őket Linda „Lovagoljunk úgy, mintha lovunk része lennénk” című bemutatója követte. Általános nyereg és nyergelési problémákról beszélt illetve, ahogy az előzőek rossz lovaglási dinamikával párosulva mennyire hátrányosan befolyásolják lovaink izomzatát, így aztán helyes öntartásuk alakulását. A rendelkezésére bocsátott lovat átnyergelte, ahol szükséges volt, oda kisebb-nagyobb tömés kiegészítőket helyezett el. (Meg kell jegyeztem, hogy már nem is csodálkoztam azon, hogy ismét olyan dolgot csináltak, amelyet Monspart Gábor bátyánktól már láttunk annak idején.) A déli nagy szünetekben mindkét nap elég sokat sikerült Pattel beszélgetnem ezekről a már korábbiakban tapasztalt dolgok, elvek egybevághóságairól, amelyet teljesen normálisnak tartott, hiszen ahogyan elmondta „Azokban az időkben sokkal természetesebben foglalkoztak a lovakkal!” Később Linda, előadását lóháton folytatta. A nyeregből folyamatosan elmondta, hogy éppen mit csinál. Bemutatója végére lova a kezdeti helytelen testhasználat helyett teljesen megváltoztatta tartását és azt megfelelően használta. Vasárnap Linda egy olyan lovason mutatta be a természetes lovaglási mechanizmusokat, aki nem tudta egyensúlyát rendesen megtartani lovaglás közben, amely az óra végére teljesen megváltozott. Pat pedig azt a telivért lovagolta, amelyikkel az előző nap a földről játszott. Nagyon jó volt látni, ahogyan egy az előző nap még szkeptikus, érzékeny telivért vasárnapra teljesen megváltoztat a szemünk láttára és, ahogyan azt utána lovagolja. Ahogyan a lehetőség folyamatos biztosításával, esélyt adva számára a ló teljesen természetesen és ezen keresztül könnyen használhatja magát. Nem hiába a címe a világ egyik legjobb lovas szakkönyvének: „Adj esélyt a lovadnak!” – amelyet Endrődy Ágoston írt. Mi sem próbálunk mást tenni, mint folyamatosan esélyt adni nekik, csak ehhez, most egy amerikai cowboy kellett, hogy felelevenítse az örökérvényű lovaglási mechanizmusokat! Azoknak a koroknak a módszerét, amikor még a lovaglást nem bírónak hajtottuk végre! Nem hiába van az, hogy – Paték - Birminghambe is Spanyolországból érkeztek, ahol a spanyol, lovas válogatott munkáját segítették. Amerikában, pedig korábban a díjlovagló és a lovasusa szakágak kérték segítségüket. A díjugratás területén, pedig George Morissszal vannak szorosabb kapcsolatban.

Spanyol országi útjukat megelőzően, pedig Walter Zettl-el (www.walterzettl.net) dolgoztak együtt, aki a klasszikus iskola egyik még élő képviselője. Zettl teljesen el volt ragadtatva attól, milyen készséggel dolgoztak Paték lovai. Ugyan már néhány ezer ló volt a keze alatt, viszont nem nagyon találkozott még olyanokkal, mint Pat és Linda lovai, akik ekkora örömmel dolgoztak volna. Walter Zettl honlapjának címét kötelezően leíratta velünk Pat. Úgy ahogyan etológus, állatorvos barátjának, Dr. Robert Millernek új könyvének címét is, a „Forradalom a ló és lovas kiképzés terén és amit ez az emberek számára jelent”. Dr. Miller volt, aki tudományosan támasztotta alá Pat munkásságát, amelyet egy Franciaországi konferencián a tudományos testület egyedüli újként, összetetten fogadott el, mint módszert, amely ténylegesen teljes egészében a lovak viselkedésére alapul.

Pat és Linda bemutatóit követően, mindkét nap végén az I-re a pontot Silke Valentin tette fel, aki már több mint 20 éve járás képtelen és háromkerekű mozgássérült motorjáról képzi a lovasokat és lovait. Pat számtalanszor megemlíti, hogy, ha Silke képes rá, akkor nekünk is annak kell lennünk! És, ha valami nem sikerül, akkor önkritikánkként csak rá és 7-8 mázsás lovával könnyeden végrehajtott munkájára kell gondolnunk. Arra a munkára, amelynek eredményeként szinte láthatatlan kézjelekre bemutatott piaffok, passage-ok, minden egyre ugrásváltások kivitelezésének minősége könnyeket csalt az emberek szemébe, a Patéket üdvözlő szűnni nem akaró tapsviharhoz hasonló elismerés mellett. Nincs kétség afelől, hogy egy olyan alkalmazásáról beszélünk a természetes alapú ló és lovas kiképzésnek, amely mosolyt csal a lovak arcára és szinte minden lovával komolyan foglalkozni kívánó személynek sikerélményt, biztonságot és eredményeket biztosít. Ugyanis Troy Henry – Pat egyik mentorának – mondása szerint: „Semmi sem lehetetlen, ha lovad részévé válsz!”

Búcsú beszélgetésünk során érdekes szó ütötte meg fülemet Linda szájából, amikor diplomatikusan arról beszélgettünk, hogy majd meglátogatnák Magyarországot. ...”és akkor majd eszünk Paprikást is!” – mondta Linda. Érdeklődésemre elmondta – Pat jelenlétében tapintatosan -, hogy volt az életének egy időszaka, amikor egy olyan embert ismert, aki magyarul beszélt.

Rengeteg élménnyel, újult erővel, feltöltődve és inspirálva érkeztünk haza, az esemény elmúltának ürességet okozó kellemetlen érzés mellett. Amely nyilván azt kell jelentse, hogy valami jót hagytunk a hátunk mögött.

Mostani cikkemet egy ma is élő, lovas és ló kiképzéssel foglalkozó fiatal indián GaWaNi Pony Boy, Cheyenne tradíciókon nyugvó oktatási alapelveivel szeretném befejezni, amelyet diákjaim is rendszeresen gyakorolnak eredményeik tökéletesebbé tétele érdekében:

„Beszélj kevesebbet. Figyelj többet. Hagyd, hogy a lovak tanítsanak téged, ahelyett, hogy te próbáld őket tanítani! Ismerd meg lovad jobban: tölts vele el időt! Ha lehet egy egész napot, úgy, hogy nem csinálsz vele semmit és nem is kérsz tőle semmit! Csak tanulmányozd, ahogyan él és viselkedik a többi lóval! Ismerd fel, hogy mi motiválja őket, azelőtt, mielőtt bármit is kérnél tőlük!”

Mészáros Gyula